יז א טוש"ע י"ד סי קמא

:סעיף ד

יח ב מיי' פ"ג מהלכות ע"ז הלכה י סמג לאוין כב טור ש"ע י"ד סי קמא

סעיף ו מי גדה מיי שם והלכה

:סעיף ס

ז טוש״ע שם סעיף ד

בהג"ה

בב ח טור ש"ע שם סעיף

בג ט טור ש"ע שם סעיף

→)@(~~<~~

תורה אור השלם

ו. לא תַעשון אָתִי אֱלֹהֵי

בסת ואלהי זהב לא

ַּזַנְאֲשּׁרּ לְבָּב. שְׁבְּיִוּגְ כּ 2. לֹא תַעֲשֶׂה לְךְּ פָּסֶל וְכָל תְּמוּנָה אֲשֶׁר בַּשְּׁמִיִם

מְתָּחַת לְאָרֶץ: שמות כֹ ג שמות כֹ ג

3. כִּי אַתָּה בָּא אֶל

הָאָרֶץ אֲשֶׁר יִיָּ אֱלֹהֶיף נתו לָךּ לא תִלְמַד

יָרְּאָי וֹ יִדְּיּלָּא תִּלְמַדּ לַתֵּן לְךָּ לֹא תִלְמַדּ לָעֲשׁוֹת כְּתוֹעֲבֹת הַגּוֹיִם

רבינו חננאל

של ששה של שמונה, של

שבעה לא יעשה אפילו של שאר מיני מתכות. אבל דמות לבנה, שאי

איפשר לו לאדם לעשות

ואקשינן תוב, והתניא

לא תעשון אתי, לא תעשון כדמות שמשיי המשמשין לפני במרום, וכי אפשר לאדם לעשות

זכי אפשו לאום לעשות דמות חיות הקודש. ופירק אביי לא אסרה תורה אלא

דמות ד' פנים כאחד. אי

ההם:

דברים יח ט

ְּוְבֶל וְיְבּיוּיְּנְוּז בְּשֶׁר מִמְּעַל וַאֲשֶׁר מִתְּחַת וַאֲשֶׁר

יא סמג שם טור ש"ע שם סעיף ד: ב ו מיי פ"ג מהלכות ע"ז הלכה יא טוש"ע י"ד שם

של חמשה ושל ששה ושל שמונה ושל 🌣

שבעה לא יעשה אפי' של שאר מיני מתכות

רבי יוםי בר יהודה אומר אף של עץ לא

יעשה כדרך שעשו מלכי בית חשמונאי

אמרו לו ים משם ראייה שפודין של ברזל היו

וחיפום בבעץ העשירו עשאום של כסף חזרו

העשירו עשאום של זהב ושמשין שאי

אפשר לעשות כמותן מי שרי והתניא ילא

תעשון אתי לא תעשון כדמות שמשיי

המשמשין לפני במרום אמר אביי ילא אסרה

תורה אלא "דמות ארבעה פנים בהדי הדדי

אלא מעתה פרצוף אדם לחודיה תשתרי

אלמה תניא בכל הפרצופות מותרין יחוץ

מפרצוף אדם א"ר ∘הונא בריה דרב אידי

מפרקיה דאביי שמיעא לי לא תעשון אתי

לא תעשון אותי ושאר שמשין מי שרי והא

תניא לא תעשון אתי לא תעשון כדמות

שמשיי המשמשין לפני במרום יכגון אופנים

ושרפים וחיות הקודש ומלאכי השרת אמר

אביי לא אסרה תורה אלא שמשין שבמדור

העליון ושבמדור התחתון מי שרי והתניא

באשר בשמים לרבות חמה ולבנה כוכבים

ומזלות ממעל לרבות מלאכי השרת כי

תניא ההיא לעבדם אי לעבדם אפילו שלשול

קטן נמי אין ה"נ דתניא אשר בארץ

לרבות הרים וגבעות ימים ונהרות אפיקים

וגאיות מתחת לרבות שלשול קטן ועשייה

גרידתא מי שרי והתניא דלא תעשון אתי

לא תעשון כדמות שמשיי המשמשין לפני

כגון חמה ולבנה כוכבים ומזלות שאני ר"ג

דאחרים עשו לו והא רב יהודה דאחרים

עשו לו וא"ל שמואל לרב יהודה ישיננא סמי

ויש שעות בינוניות כגון בימי ניסן ותשרי ויש גדולות כגון בתקופת תמוז ואי בקענות או בבינוניות מיכסי סיהרא לבני א"י תמני סרי

מעתיקא ושית מחדתא מן הגדולות פעמים מכסיא פורתא כגון דבא בארוכה פעמים דלא מכסיא כגון דבא בקלרה:

ל) ושבת כט: וש"כו. ג) ע"ו

מג.. ד) ושם כל הסוגיאו.

ה) ובע"ו מג: אית' רב

מפירקי' דרבי יהושע שמיע

וע"ם מב: וברם

נ) ושבת עה. סנהדריו סח.

ט"ז יח. מג:], **ה**) נשמות ע"ז יח. מג:], **ה**) נשמות כה], **ט**) [וע"ע אריכות תוספות יומא נד. ד"ה

כרובים],

[ברכות לו. וש"ג],

שפודים של ברול. הא דקרי ליה שפודים משום שלא היו גביעים כפתורים ופרחים אלא א״כ באה זהב כדאי׳

בהקומן רבה (מנחות דף כח. ושם): הוץ מפרצוף אדם. תימה מאי קושיא דלמא הכא במולא וכדרבא דמוקי לה כר' יהודה בפ' כל

> שרים וי"ל דסוגים דהכם כחביי ולית ליה דרבא ומוקי לה בעושה ולפ"ז מותר לעשות לורת אדם דקיימא לן כרבא לגבי דאביי ומיהו אין ראיה דבלה שום קושיה יכול רבה לדרוש לה תעשון אותי וכן תניא לקמן טבעת שחותמה שקוע אסור לחתום בה: לא תעשון אתי. וא״ת ומאי קאמר

> וכמדור העליון דמות ד' פנים: מכועל דרבות מלאכי חשרת. למאי דסליק אדעתיה

דאיירי בעשייה הוה מצי לאקשויי דמות שמשיי מלא תעשון נפקא: שאני ר"ג דאחרים עשו. ואע"ג דבכל מילי אמירה לנכרי שבות כדמוכח בפ"ב דמו"ק (דף יב.) ואפילו בדרבנן איכא שבות ובפרק השוכר את הפועלים (ב״ת דף ל.) יש

בעיה אי היכה שבות בלחו הו לה גבי חוסם פרה ודש בה הכא לא גזור משום מלוה ולריך ליזהר כשמלוין לנכרים ומחתמין החוב בחותם של שעוה שתלוי באגרת דלא סמכינן אדרבא כדפרישית דלא פליג רבא ואם הנכרי מביא לו חותם מעלמו מותר: כבי עיניה דדין. אלמא אסור להשהותו שמא יחשדוהו שעשה ועבר על לא תעשון ור"ג נמי ליתסר ומשני כיון דחותמו בולט חיישינן לחשדה שמה יחמרו ע"ז הוח לו אבל אחשדה דלה תעשון לה

חיישינן ומפרש בה"ג דההיא דרב יהודה בלורת דרקון משום דתנן בפרק כל הצלמים (ע"ז דף מב:) מצא כלים ועליהם צורת חמה צורת לבנה דרקון יוליכם לים המלח ומפרש התם משום דהני חשיבי להו וה"נ חשיב טפי חשדה משחר: דהא רבן גמליאל יחיד. תימה והה לורה דר"ג לה היתה בולטת וי"ל דמ"מ שייך בה חשדה דגבי לבנה אין חילוק כיון דאינה בולטת ברקיע: ראיבוהו במזרח. הישנה וערבית במערב את החדשה עדי שקר הם דקיימא לן (לעיל כ:) כ״ד שעי מיכסי סיהרא כך פירש בקונטרס בשם רבותיו והקשה מדקתני בברייתא פעמים שבא בארוכה ואין לשון ארוכה וקצרה נופל כאן שהרי מתוך קוטנה הישנה נכסית מבני מערב כשהיא במורח לפני חדושה ופירש בקונטרס דעל החדשה העידו ועדי שקר דקאמר רבי יוחנן בן נורי לפי שבי"ב שעות שביום אין ממהרת לבא מתוך המזרח לתוך המערב וע"ז קאמר פעמים שבא בארוכה ושוהה לבא ודבר תימה הוא מאי ס"ד דר׳ יוחנן בן נורי למה לא תוכל לילך בי"ב שעות כל רוח דרומית ועדיין מקלה רוח מזרחית ומערבית עמו ובירושלמי משמע כלישנא קמא דקאמר רבי שמלאי טעמא דרבי יוחנן בן נורי כל חדש שנראית קודם ו' שעות אין כח בעין לראות את הישן נראה ישן שחרית לא נראה חדש בין הערבים חדש בין הערבים לא נראה ישן שחרית א"ר חייא בר אבא ולמה קבלם ר"ג שכן מסורת הוא מאבותיו פעמים שבא בארוכה ופעמים מהלך בקצרה ותימה מי פליג המסורת מאבותיו דר"ג אהא דאמר לעיל בסוף פ"ק (דף כ:) כ"ד שעי מיכסי סיהרא למאי נפקא מינה לאכחושי סהדי ושמא יש לחלק בשעות דיש שעות קטנות ביום כגון בתקופת טבת

> . ופרקינן רבים שאני. כלומר, במקום שיש רבים לא חיישינן לחשדא. ורבן גמליאל נמי כיון דנשיא הוא, רבים שכיחי גביה ולאו יחיד הוא. איכא דאמרי דמות צורת לבנה של חוליות היתה. איכא דאמרי להתלמד מותר שנאמר לא תלמד לעשות, אבל אתה למד להבין ולהורות. **מתני'** מעשה שבאו שנים ואמרו ראינוהו שחרית במזרח כולי.

של חמשה. נרות: ושל ששה. נרות: ואפילו של שאר מיני מחרות. לפי שכיולא בהן כשירה לפנים כדתניא (מנחות דף כח:) ועשית מנורתחי כלל זהב טהור פרט מקשה תיעשה חזר וכלל מה הפרט מפורש של מתכת אף כל של מתכת: אף של עץ לא יעשה. שכיולא בה כשירה

לפנים דר׳ יוסי בר׳ יהודה דריש ליה לקרא ברבוי ומעוטי מאי רבי רבי כל מילי ומאי מיעט מיעט חרם. והכי מפרש לה במנחות (שם): לדרך שעשו מלכי בית השמונהי. כשגברה ידם על היונים והוליאום מירושלים וטיהרו את המקדש והיו עניים ולא יכלו לעשותה של זהב: בבעץ. שטיינ"ו בלע"ו: דמות ארבעה פנים. לגוף אחד כעין חיות הקדש דהיינו אתי שכסא כבוד רכוב עליהן: פרלוף אדם לחודיה משתרי. שהרי הוא אחד מהן בחיות ואפ"ה אמר עד דאיכא כולהו בהדי הדדי: שבמדור העליוו. ברקיע שביעי דדייקינן אתי אבל חמה ולבנה וכוכבים ומזלות במדור התחתון הן ברקיע השני כדאמרינן במסכת חגיגה (דף יב:): שלשול. תולעת: אפיקים. מולאי מים ביברי"ם בלע"ו: אחרים. נכרים: והא רב יהודה. שהיתה לו לורה בטבעתו ואחרים עשאוה וא"ל שמואל דנישקליה מיניה: סמי עיניה. כלומר השחת לורתו: ומשום השדה. שלה יהמרו ע"ו היא לו: אסור להניחה. באלבעו: ומותר לחתום בה. שחתימתה שוקעת: וכשחותמה שוקע. חתימה בולטת. חותמה בולט המתכת חרות סביב סביב והלורה עומדת כמות שהיא. חותמה שוקעת שהלורה חקוקה וחרותה במתכת: דשף ויתיב בנהרדעת. מקום הוא. ויש פותרין שחרב וחזר ונבנה ותמיד היתה שכינה מלויה שם ויכניה וגלותו בנאוהו שנשאו עמהם מאבני ירושלים ועליהם נאמר (תהלים קב) כי רצו עבדיך את אבניה: אנדרטא. צלם דמות המלך: והא ר"ג יחיד הוה. וניחוש נמי לחשדא: בותבר' מעשה שבאו שנים כו': ראינוהו

להניחה ואסור לחתום בה ומי חיישינן לחשרא והא ההיא בי כנישתא דשף ויתיב בנהרדעא דהוה ביה אנדרטא והוו עיילי רב ושמואל ואבוה דשמואל ולוי ומצלו התם ולא חיישי לחשדא ירבים שאני והא ר"ג יחיד הוא כיון דנשיא הוא שכיחי רבים גביה איבעית אימא ״דפרקים הוה ואיבעית אימא מלהתלמד עבד וכתיב ילא תלמד לעשות "אבל אתה למד להבין ולהורות: בותני מעשה שבאו שנים ואמרו ראינוהו שחרית במזרח

עיניה דדין התם חותמו בולט הוה ומשום חשדא כדתניא יטבעת חותמו בולט אסור שחרית במורה. מ הישנה: להניחה ומותר לחתום בה חותמו שוקע מותר וערבית

לטזי רש"י .[אישטיי"ן]. ביברי"ש [ריביירי"ש]. מוסף רש"י (ע"ז מג.). אפילו

של חמשה ושל ששה ושל שמונה. שהרי חינו דומה למנורת מקדש ששם היה שבעה קנים (מנחות רח: ושל שבעה לא יעשה. שהיא כשל מקדש שאר מיני מתכות. שלינו של זהב, משום דרומה לשל מקדש שלף הול כשר בשלר מיני מתכות (מנחות שם) שאף היא אע"פ שאינה של זהב כשרה במקדש כדילפינן בהקומן רבה (שם) מכלל ופרט וכלל, אבל של עץ שרי דאינה כשרה במחדש. שם). אף של עץ לא יעשה. שאף היא כשרה במקדש (שם) שהרי הוא כדרך שעשו מלכי בית חשמונאי למקדש (מנחות חום) ומלכות בית חשמונאי עשאוה במקדש של ען לאחר שטימאו יונים את ההיכל ונטלו כל כליו וגברה ד בית חשמונאי ונלחום, דר׳ יוסי ב״ר יהודה דריש ליה בריבויי וחיוונוי ויושים מנורת ריבה, זהב טהור מיעט, מקשה המטרה חזר ריבה כל מילי מיעשה מרק (ע"ז שם). משם ראיה. נתמיה (סוכה כת.). בבעץ. גדיל (שם ושם). המשמשין לפני במרום. אלתא שמשין עליוניס קאסר (ע"ז שם). ארבעה פנים. פני שור ואדם ואריה ונשר לחיה אחת דוגמת חיות הקדש, דכתיב אתי, השרויות אללי (ע"ז מג:). שבמדור העליון. כדכתיב אבל חמה ולבנה במדור התחתון הס (שם). רב יהודה דאחרים עשו לו. לורה בטבעת שהיה בה. דכשהות חותם שוחע החותם בשעוה ואינו נראה מכחוך (שם). ואסור לחתום בה. דכשהוא שם). דשף ויתיב. שס במדינת שהיה דעא. ויש אומר יכניה

ירושלים ומעפרה ובנאוהו

שם והיינו דשף ויתיב בנהרדעה, נישוף כהן

ונתיישב כאו. והיינו דכתיב

כסורסת בי ג'נו עביר אל הי ג'נועם בשעת בדיקת עדים וכל יומא לא חזו לה וליכא חשדה (שם). דפרקים הוה. של חולית ולא היה מחברם אלא בשעת בדיקת עדים וכל יומא לא חזו לה וליכא חשדה (שם). אבל אתה למד להבין. כלומר להכין מעשיהם כמה הם מקולקלים ולהורות לפניך לא מעשה כך וכך שוה הוא חק הגוים (דברים יח מ) או: שחוכל לעמוד בהן ואם יעשה נכיא שקר לפניך שחבין שהוא מכשף (שבת עה.).

לאורתא

הללמים (ע"ו דף מג. ושם) אבל עשייה

אלא דמות ארבעה פנים תיפוק ליה משום לורת אדם לחודיה וי"ל כי איכא שאר פרצופין עם אדם שרי טפי ה"נ הם מצה צורת הדם אסור להשלים לד׳ פנים ומיהו קשיא דפרלוף אדם לחודיה תיפוק ליה מכרובים שעל הכפורת וי"ל דלא מקרו שמשיי וכרובים שבשמים לא נתבררה לורתסיי : לא אםרה תורה אלא שמשין שבמדור העליון. הני מלת מילי דאביי לא הדר ביה בכל זמנא דכולה אמת וה"ק לא אסרה בשמשין של מטה אלא בית תבנית היכל ואכסדרה תבנית אולם ובשמשין התחתונים אסרה חמה ולבנה וכוכבים

לישתרי, אלמא תניא כל הפרצופות מותרין חוץ מפרצוף אדם. ואסיקנא לא תעשון אתי, פיר׳, . לא תעשון אותי, כגון לנביאים בחזיונם, כדכתיב ביחזקאל דמות כמראה ביחוקאל דכוות ככו אוז אדם עליו מלמעלה. איני והתניא בהדיא אשר בשמים לרבות חמה ולבנה כו'. ודחינן כי תניא [ה]היא לעבדם, אי

לעבדם אפי׳ שילשול קטן נמי אסור לעשות. אין, כלומר הברייתא לעבדם היא. דתניא ואשר במים מתחת לארץ לא תשתחוה . להם ולא תעבדם לרבות שילשול קטן. ועשייה בלא לעבדם שרי, והתניא לא תעשון אתי, פיר׳ כל שמשין שאתי כגון הוא עצמו אסור לעשות, אבל אחרים לא, ורבן גמליאל אחרים עשו לו. ואסיקנא אם הוא כגון וחותמו בולט. אסור משום חשדא. ומי

חיישינן לחשדא, והא ההוא אנדרטא, פיר׳ צורת דשף יתב בנהרדעא, והוו עיילי רב ושמואל ואבוה